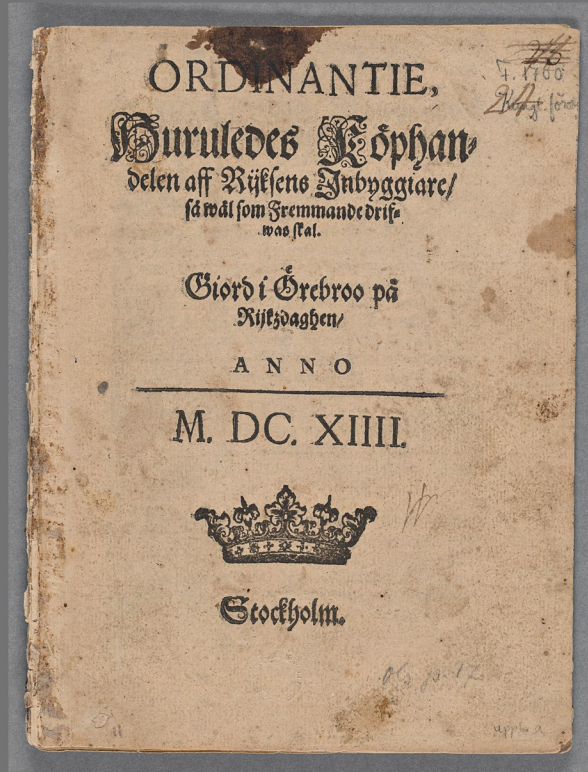

Ordinantie, huruledes köphandelen aff rijksens inbyggjare, så wäl ...

SOT // Kungl. förordningar / I. saml. / Exemplar A

Tillkomstår 1614

Digitaliserad år 2016

National Library
of Sweden

ORDINANTIE,

26
4. 1700
Alte. för

Huruledes **K**öphan

delen aff Rijkens Inbyggjare/
så wäl som Fremmande drif
was skal.

Gjord i Grebroo på
Riksdaghen/

A N N O

M. DC. XIII.

Stockholm.

163 10 17

uppl. a

ORD. VANTIE

WILLIAMSON'S

WILLIAMSON'S

WILLIAMSON'S

WILLIAMSON'S

WILLIAMSON'S

WILLIAMSON'S

WILLIAMSON'S

WILLIAMSON'S

Wij Göstaf Adolph/ medh
 Gud; Nåde/ Swerigis/ Göthis
 och Wendis vthlorade Konung och
 Arffurste / Storfurste til Finland/
 Herrigh til Estland och Westmanne-
 land/ &c. Göre witterligt / at effter
 wij dagheligen förfare / huruledes wåre Köpstäder vthi
 wåre Rikse Sverige / äre i förledne tijdhur genom myckin
 och margfalligh oordning / som vpkommen är vthi Seg-
 laket och Handelen/ myckit aff sigh komne och vtharmade/
 och wij för all ting ther effter trachte / at wåre trogne Un-
 dersäter Swerigis Inbyggjare/ och i så mätto wåre Köp-
 städher och menighe Borgerkapet i Rikset måtte tillwåra
 och komma til en godh förmögenheet/ så at wij vthi förefal-
 lande nödh kunde hafwa på them at lijta. Thersfore haf-
 we wij med alles theres/ som wederbör/ samtyckio oc rådhy/
 för gott och nödhstorffigt anseedt / at göra vthi Handelen
 och Seglacionen en Ordning och Stadga/ hwar effter sig
 alle / bådhe Inländske och Fremmande/ som hijt i Rikset
 theres Handel drifwa wile / stole hafwa at rätta / aldeles
 som effterföljer.

L.

**Sörst/ skal allom Främmandom / ehwad an-
 che och wara kunne/ wara förbudt at segla eller drifwa sin
 Handel på någre andre Städer/ Orter eller Hampner i
 Swerigis Rikse/ än thesse/ som äre: Stockholm/ Calmar-
 ne/ Nylose/ Göthenborg / Söderköping / Norköping /
 Nyköping/ Wästerwisl / Tälge/ Gefle/ Åbo / Wisborg
 och Käfle/ Understår sigh någhon at segla och handla på
 några andra Orter/ Städher eller Hampner/ ätta We-**

A ij for effo

för effter thetta Dato / han skal hafwa förbrutit Skip och
Godz / Tre delar vnder of och Cronan / oc then fierde deel
vnder then närmeste aff för:ne Siöstäderna.

II.

Til thet Andra / Föruthan thesse för:ne
Städher / som Seglationen är friggiffuen / Så mäghe och
thesse / som äre / Dregrund / Helsingfors / Biörneborg /
Borgo och Ekenåås / och hwar wij eller Arffursterne med
wårt Minne och Samtycke någre af nyss / och the gamb
le vthan försång vth medh Siösidan vppbyggia wele / segla
medh sine egne Skip Vthländes / så monge them tackes /
och thetas Förmögenheet tillsäggher / och på hwadh Ort the
sielwre hafwa lust at segla / och effterlätit är : Men the an
dre Norländste Städher / som äre : Hudwigswald / Hern
ösand / Blaborg och Waasa / wele wij på någhon tidh
tilgörandes / och til thes wij of framdeles annorlunda för
klarandes warde / effterläte medh sine egne Skip at se
gla Vthländes / dogh så / at the inge åtande Währur vth
stega / vthan allenast thesse / Nämligen / Allehanda Trä
wårcke / Koppar / Tieru / Trään / Hudhar och Talg / och
at alt thet Godz / som vthstegas / föres först til Köpstadern
och thet stegas in i rätta Hamner / och så tilböriligen för
tullas / och icke såsom här til för mycket steedt är / inlastas på
alle Orter vthan noghon Different eller århskildnade /
Men Smör / Fisl och andra åtande Währur / sampt
Elghudar och kostelige Skinwährur / stola the wara för
plichtade altsammans at föra til Stockholm / och thet thet
medh Stockholms Borgare förbyta och förnytra effter
Stadslaghen och Stockholms Privilegier. Vnderstår
sigh nogon Norlandz Borgare / at föra noghot aff för:ne
förbudne Währur Vthländes / eller på andra Orter än
til Stockholm / han skal hafwa förbrutit Skip och Godz /
Tre delar vnder of och Cronan / och fierde delen vnder
Stock-

25

Stockholms Stadh. Men på thet Cronan icke på sin
Tull må stee förkort / igenom the Norländske Stådhers
Seglation / så stole the wara förplichtade at komma medh
sina Skip / när the vthdraga / til Dinrehamn / och see sice
Paf och Tull Zedel för then wij ther til warda förord-
nandes / och sedan dragha Vthländes hwart them tades /
Men när the på Heemreesan äre / måghe the tagha sin rät-
ta Koosa heem äth / Gör noghon här emoot / han skal haf-
wa förbrutit alt sice Godz som stapat war / eller thes
wärde / så offia han här emoot bryter.

III.

Till thet Tredie / Och på thet at Norlandz
Stådherna måghe widh macht blifwa / och icke aldeles
Handelslöse / så skal alla olaghlige Hampner effter thet
dagh blifua affskaffade / och inge flere hampner någrom at
besökia medh Köpenstap effterlätne / än the förnämde
Norlandz Stådher / Nämligen / Geste / Hudwigswald /
Hernesand / Lornö / Blaborg och Waasa / ther stola the
wara förplichtade at köpslaga medh sielfwe Borgarne / och
ingaledes med Landzmännerna / Men på thet Borgersta-
pet i Sion / så wäl som Bpstäderne / som sin Naring med
Fiske drifwa / icke aldeles måghe i theas Barning försatte
warda / så måghe the wäl så här effter som här til medh
theres Naät fiskia i store Sion / och eliest byta sigh särst
Strömming och Lorst til aff Bönderna för Sådth / och
then sielff insalta / Dogh så / at Norlandz Stådherners
Privilegier therigenom icke förkrencias / och ingen sigh vn-
derstår noghot Landzköp at drifwa. Och althenstund all
Almogen i Norlanden skal här effter wara förplichtat at
köpslagha blott och allena medh sielfwe Borgerstapet ther
i Norlanden / Så stole och Borgerstapet ther emoot stä-
ligt och billigt förholla sigh i theas Handel / så frampe
the thetta Privilegium lenge äthmista wele. Gör nogon här
emoot / och anten köpslaghar i förbudne Hampner eller

A iij   medh

medh menige Almoge / som icke är i thetta wårt Mandat
tillåtit / han skal hafwa förwärdet Skep och Godz / Tree
delar vnder of och Cronan / och Fierde deelen vnder then
Stadh / som på samma Hamn eller Landzort är privi-
legieret.

IV.

Til thet Fierde / Til the Norländske Städer
måge så wäl här effter som här til segla / icke allenast Vp-
städerna / vthan och the Swenska Siöstäderna medh sine eg-
ne Skutor / Båtar oc Skep / dog så / at alt Landzkoop haf-
wes fördragh / och at Skepen the medh the segla / höra
them sielfue til / och icke äre legde eller hyrde aff fremmande.

V.

Til thet Fämpte / Alle Norlandz Borgare / U-
landzboer oc Fjnar / som icke segla Vthländes / skole kofta
medh sitt Godz til Stockholms hamn / och thet the med
Stockholms Borgare förnytra och förhandla / och ingales
des effter thenna dagh besölia någre andre Hamner / es-
hwad hamn the hafua kunne / Dog skal rättte Skäriekar-
lar frijtt och efterlåtit wara / at draga i Stockholm genom
Strömmen / och in i Mälaren medh sin Fjst och Godz / med
sådan skäl / at the icke sällie någhot annorstädes / än i Vp-
städernes rättte Stadzhamner / thet them och skal frijt til-
stade wara at köpslaga och förnytra sin Fjst / i Peningar så
wäl som Spannemål och andre Vondewahrur / Jete al-
lenast medh Borgarne / vthan och medh Präster och Bön-
der / Besöker någhor annor Hamn i Mälaren / än nu är
sagdt / Nämligen / Vbsala / Sigtuna / Enköping / We-
steråås / Köping / Arboga / Torshälla / Strängnåås /
Mariefridz och Edlles Stadzhamner / eller någhon
annan olage Hamn i Skäriegården / eller och drifwer
Landzkoop / hafwe förbruttit sitt godz / Tree delar vnder of
och Cronan / och Fierde deelen vnder närmaste Stad / dog
för Almogen som i Roslagen och thet omkring boendes
äre /

*Contra Anno
1642-28
og M. H. H.
medh mark
ind. i. A. d.
Vid. conf.
i. s. m. fol. 107*

26
27

äre / så och en part Skåtelarlars Fattigdom skull / wele
wij hafwa effterlåtit / at then Hamptnen widh Norre Täl-
ge skal ännu bliffua widh mache och effterlåten / ther Landz-
män måge byta sine wahurr sikh emellan / så länge at wij
ther framdeles en annan stadga görandes warde.

VI.

Til thet Stette / Och på thet en wisshet med
Oswerföringen vthur Mälaren wara motte / så at hwario
och enom kunne hwad rätt och tilbörlogit är / wedersaras /
och Underfåterna hade någhot at rette sikh effter / Så wele
wij at thet medh / såsom och wij med H. M. te wår elstelige
kåre Frimodher / på H. s. R. k. Hertig Carl Philip / wår
elstelige kåre Broders wågnar / så och medh H. R. t. Her-
tig Johan / wår elsteligh kåre Broder och Swåger / åre-
eens wordne / här effter således skal hållit warda / at alt thet
Godz och wahurr / som faller och köpes i Konungedömet /
thet ware sikh i Bergslagerne eller Städerna / Koppar /
Jern / eller hwad namn thet hafwa kan / ehwen thet och
köper eller förer / thet skal allsammans gå och föras på
Stockholm / thet anten at sållias eller vthstepas / dogh må
thet Jern / som Drebroo / Lorsilia och Strengnåås Bor-
gare vplöpe wedh Norastogha och Lindesberg / och sedan
såndes Siöledes til Lorsilia / så wål som thet Jern / hwil-
ket Almogen i Furstendömet vplöpa wedh Jernbergsla-
gen / och före om Wintertidh genast at Furstendömes
Opstäderna / gå och föras på Telge / Så skal och i list-
motto alt thet Godz som faller i Furstendömet Gódher-
manneland / Nerike och Wermeland / och thet köpes / fö-
res på Telge / thet anten at sållias eller vthstepas. Finnes
nu någon som gör här emoot / och förer på Telge thet som
effter thenna stadga bör gå på Stockholm / han skal hafwa
förbrutit vnder oss och Cronan Tredelar aff samma Godz
och Fierde delen vnder Stockholms Stadh / Finnes och
någhon som emoot samma wår stadga förer någhot Godz
på

på Stockholm som til Telge borde gå/han skal hafwa för-
brutt sin Godz / Treedeler vnder H. K. t. Hertigh Carl
Philip/och Fierde delen vnder Telge Stadh.

VII.

Til thet Siwonde/ Medan och the Vpstäders
Seglation til Fremmande Land förorsakar en stor O-
ordning i Handelen/och försneller of och Cronan i monge
måtto wår Tull / är och Borgerlkapet i Vpstäderna til
ringa båtad/men Siöstäderna til märkeligh affsaknade/
Thersfore wele wij här medh samma Seglation aldeles
affskaffat och förbudit hafwa / Och stole förthen skuld alle
Städer/som i Konungedömet liggjande äre/här efter wa-
ra förpliktade/at stępa sitt Godz och Währur / som the i
Konungedömet efter then förra Punct vplöpa/på Stock-
holm / them ther medh Stockholms Borgare förnyttira /
och åter til sitt behooff vplöpa hwadh the wedertarfwe/och
them profitligit wara kan / Men Vpstäderna i Fursten-
dömet Sudermanneland/stole stępa sitt Godz som i För-
dömet faller/på Telge / och thet medh Telge Borgarne
förnyttira/dogh then förre Artickel oförkräncke.

VIII.

Til thet Ottonde / Efter nu Vpstäderna
skal förbudit wara/handla at Fremmande Land / Thersfore
re på thet the thes bättre måge blifwa behåldne/stal Stock-
holms Boer / så och alle andre Siöstädher / som frif vth-
ländes Seglation hafwa/här efter wara förbudit at drif-
wa noghon löpslagan widh Koppar och Zernbergslagen/
som liggia i Konungedömet/vtan alla the Bergslager sto-
le besöchte / försörade oc förhandlade warda af Vpstäder-
ne som liggia widh Mälaren / Drebroo/ Gessle och Hud-
wikswald: Jete skal/eller må nogon Stockholms Bor-
gare här efter handla medh någon Bergzman / vthan
i Vpstädherne medh thes Borgare. Gör någhon här
emoot / hafwe förbrutt thet Godz han medh faar / och
then som löpte/ sine Penningar / Tredeelar vnder of och
Cro

Cronan/ och fierde delen vnder then närmeste Stadh/ eller
then som på samma Bergslag kan wara eller blifwa aff
Dess privilegieret.

28

IX.

Til thet Tisonde / Och på thet Vpstädernes
aff thenne wår giorde Stagda må kånna någon förkoff-
ring/ Tå wele wij här medh haffua förbudt Stockholms
och alle andre Siöstädhers Boarne / medh sitt godz och
wahrur at besöfua Vpstädernes frijmarknader/ hwille ef-
ter thenne dagh skole allena hållas och brukas them eme-
lan / dogh skal Stockholms och Siöstädhernes Borgare
icke wara förbudt at besöfua samme Marknader/ ther at
kräffia sin gäld/ eller för reda Penningar löpa aff Vpstads
Borgarne Koppar / Jern/ Spannemådt och andre så-
dane Wahrur / men icke aff Präker och menige Almoge/
myckit mindre sälia them någre Köpmannewahrur. Gös
någon här emoot/ han skal haffua förbruttit sitt godz / och
then som köpte/ sina Penningar / Tre delar vnder oss och
Cronan/ och fierde delen vnder then Staden/ ther Mark-
naden hålles. Swadh the frij Marknader widh koster/
som här til i Norlandz Städerna äre åhrligen håldne/ the
måge och ånnu här effter på någon tisdh tilgörandes bliff-
ua widh macht / til thes wij oss annorlunda förklarandes
warde.

*groskunn
i rikens f
riid. h. d.
erl. K. S.
V. m. S.
H. v. S.
H. v. S.*

X.

Til thet Tisonde / Såsom nu bdr alle frem-
mande wara förbudt at segla på andre Städter här i Rife-
let/ ån förb. år/ Allså skal ingen främmande/ han ware sigh
aff hwadh Land/ Stadh eller Ort han wil/ bliffua tilstadd
at dragha til Bergslagerne eller i Vpstädherne/ anten i
Marknadz tisdher eller eliest / ther til at handla eller
köpslaga/ eller kräffia sin gäld / Dithan ware förplijctae

*Synner
d. S. G. S.*

B

at

at sälia och förnytera sitt Godz i näste Siöstadh tise han
kommen år / och sitt Godz angiffuit haßuer / eller och sedan
Tullen är aflagd och betald / förfoge sig medh förloff til
en annan loffgiffuin Siöstadh / ther at förnytra sitt Godz.
Så skal och här effter alt Landz köp bliffua affstafat / sär-
deles skal alle främmande wara förbudhit at dragha in om
Sweriges Grenkor medh någon Köpenstap / anten til A-
delens Gårdar / eller köpslaga med Fougdtar / Präster och
Bönder å Lande / Icke skal heller någon Fougdt / Präst-
man eller Bonde bliffua escerlätit at föra något Inländskt
Godz öffuer Gränken / och ther thet förnytra / vthan föra
thz til näste Köpstad / och thz med Borgarne förhandla / och
icke annorledes / eller på andre ortar widh alt Godzes och
Penningarnas förbrytelse / Tre delar vnder oss och Cro-
nan / och Fierde delen vnder then Stadhen som på samma
ort är Privilegerat. Icke skal heller någon Främmande bliffua
effterlätit at liggia i någon Siöstadh länger än Sex We-
kor / Gör någon ther emoot / böte Fyretise Marcck oss och
Cronan / och Fyretise Marcck Stadhen / för hwaric Weku
han ligger längre.

XI.

Til thet Ellofte / Så skal och effter thenne
dagh allom Främmandom / som seglande komma til någon
loffgiffuen Siöstadh / förbudit wara at föra någbot Godz
vthur Skepet och i Boderna / Hws eller Källare / vthan
thet sälta och förnytra i sielffue Skepen. Icke skal heller nå-
gon Främmande effter thenne dagh wara effterlätit at säl-
ia något Godz Alnetaals / Lodetaals / Lunnettaals / Styck-
fetaals / som borde effter Lagen sälia siycketaals / Skåal-
pundetaals / Lästetaals / Dusinetaals / vthan förhålle sig
i sin Köpslaga och eliest effter Sweriges Stadslag / och
hwar och ens Stadz wälfångne Priviligier. Gör någon
här

Här emot/haffue förbrutit thet godz han sälter/vnder oss oc
Cronan Treedelar/ och Fierde delen vnder Stadhen.

29

XII.

Til thet Tolfste / Så dre och våre Städer
icke listet til meen then myctne Friheten som våre och Ades-
lens/så wäl som andres Tienare bruka och niuta/i thet the
sittia i Köpstäderna/och bruka Borgare näring/och dogh-
listwäl dre Exempt och vndantagne för all Borgare tun-
ga/ther igenom broddh tagz them aff munnen / som Stads-
sens tunga draga skole. Hwarföre wele wij sådan Fri-
heet förbudit haffua / särdeles at alle the som wele sittia i
Städerna/ och bruka Borgare näring-medh köp och säll/
eller theras arbete och handwärc / ehwar försvar the och
haffua kunne / hwadh heller the sittia i theras egne Hws
och Gårdar/eller andras/ingen vndantagande/ skole och i
lika måtto medh andra Borgare dragha Stadzens tun-
ga / och niuta och vndgälla effter sin ämpne och näring/
hwadh en Borgare och Byeman effter Laghen ägnar och
bör / Dog våre och Adelens tienare som icke bruka Bor-
gare näring medh köp och säl eller handwärc/Såsom och
them som inhyses sittia i theras Hwsbönders Hws och
gårdar/ aldeles i så måtto obeswårade/Efter såsom wij oss
och wele förbehållit haffua/ at haffue i hwar Stadh / som
liggie widh våre Slott och Gårdar/ någre wisse Embes-
män frij för Borgare tunga/ effter thet taal och Ordning
som wij ther vppå framdeles görandes warder/ hwilke skole
til våre Hoffz behoff arbete/ och eliest i ingen måtto någon
Borgare näring driffua/widh straff til görandes/när the
öffuer flagat warder.

obs =
allt af
10/11/12
13/14
15/16
17/18
19/20
21/22
23/24
25/26
27/28
29/30

XIII.

Til thet Trettonde/ Effter och många sittia
på Landet som sigh medh Köpenskap näre / Städerna til
B ij
stoort

Skort fördriff och Stadhe / så wile wij här medh strängeli-
gen budit och befalat hafua alle them som byggia oc boo på
Landet/och någon Köpenskap tänckie til at driiffua / thet
ware sigh ehoo thet wara wil / at the flyttia in i Städerna/
och winna thet Wwrskap effter Laghen/ och bliffua sedhan
Boofaste och sittande i samma Stadh. Fördriffar sigh
någon at göra här emoot/ i så måtto/ at han på Landet blif-
wandes icke theste mindre handlar och köpslagar/ han skal
haffua förwårdat förste / annan och tredie gängen/ God-
zet han köpslagar medh/ Tre delar vnder oss och Cronan/
och fierde delen vnder näste Köpstadh/ så och Tyrtije mark
til trestiptes/ Ronunge/ Wålsågande och Nærede/ oc wari
Wålsåganden som klagar på honom/ Kommer han flere
gångor igen/ så förwiffas Landet. I lijka måtto wile wij
åle annat Landköp förbudit haffue/ aff hwem thet och plä-
gar stec/ ingen vndantagen/ widh thet straff som här nåst
tilförenne satt är.

XIV.

Til thet Stortonde/ Och på thet Städerna
så mycket bättre måge bliffua widh machi/ så skal här effter
alle Borgare/ vthi hwadh Stadh han kan sigh nedhsättie/
wara förbudit at resignera sitt Borgerskap innan sex åhr/
och then thet sedan wil vpsåija och flyttia i någhon annan
Stadh Inländst/ skal han giffue then Stadhen som han
sittande är vthi/ Tije daler för hwar öre han ligger i skatt/
flyttier han Utländst/ gifue Tre tije daler för hwar Tje-
onde Penning aff all sin egendom/ efter gode Wåns wår-
dering. Eliest förbiudhe wij och/ at inge Wederlägningz
Swänner skole i Städerna anammaz/ Ey heller någhon
Köpswån tilstådias / för ån han haffuer satt Borgen för
sigh/ at han wil tiena i Sex åhr/ och sedhan alltidh winna
Wwrskap eller wijka Stadhen.

Til

Actio publico

Resignatio
noster

penunia

quantitas
per
annum

Till thet Sämptonde/Händer sig at någhon
 Främmande vthan inristis Arffuinge affölle / och hans
 råtte Arffuinge sedhan innan Natt och Åhr kunde inkomma
 at vthföra Arffuet/tå skal samma Arff värderas / så löst
 som fast/och tagas ther aff hwar tridie Penning för än nå-
 got vthstädes/Aff hwilken tridie Penning halsparten kom-
 mer oss och Cronan i Konungedömet / och Arffursterne i
 Furstendömen/then andra halfua delen Staden til/oc haf-
 ua å Staden macht at lösa hws och liggjande grund til sig.

XVI.

Till thz Sextonde/Medan och stoor Dordning
 komer af the många Slefrogar som hållas i alle Städer vo-
 tan åthskildnat/Thersöre wele wij här medh sådan Dordo-
 ning hafua affstafat oc förbudit/at i Stockholm ingen skal
 hafua at sälia främmande drycker/Wijn/Missh eller Söl
 Kannetaals/ ån åtto Källare som åre och hafua aff ålder
 varit ther medh privilegierade, Item på Norremalm två
 Källare/och på Södermalm i lika måtto två Källare. I
 the andre Städer/skal först i hwar Stadh vara en Stadz
 Källare / hwilken Borgmästare och Rådhy anten måghe
 sielffue vppehålla aff Stadhsens Inkompsst/eller then andre
 arrenderas, Sedhan skole särdeles Hws ther medh Privile-
 gieres, ett/ två/ try/ effter som Stadhen år stoor eller listen
 til/och the skole vara Gåstgiffuare i Stadhen/och förvtan
 thesse skole inge Borgare eller andre sälia något Wijn el-
 ler annan Främmande dryck Kannetaals vth/medh mindre
 han wil hafua förwårat thz Wijn och Främmande dryck
 som han hafuer liggjandes i sin Källare/Tree delar vnder
 oss och Cronan/och Fierde delen vnder Staden/dog ingen
 här medh förbudit at köpa Låste och Tunnettaals in/til siel-
 egit Hws behoff och nödhörffit/ eller eliest at sälia androm
 vthi Låster/Saat eller Tunnor.

Wijn. Til

XVII.

Börj
 Till thet Stuttonde/ Men medh Swenske Döl
 skal hållas thenne Ordning/ at wisse Bryggehws stole i
 alle Stådher vprättas / medh sårdeles Priviligier. hwille
 stole hæffua macht at bryggia til sutt egie Hws behooff / så
 myckit han behöffuer och nödigt är. Gör någon här emot/
 han skal för hwar gång thet seer/hæffua förwård at Diet/
 Tree delar vnder oss och Cronan/ och Fierde delen vnder
 Stadhen.

XVIII.

Fremmande
 Till thet Ubertonde/ Medan och många Borgas
 re finnes/som optage Främmandes Penningar/ och thet med
 för en ringa winst eller bätte Penningar skull drifwa en o-
 laghligh Handel i Städer/ Bergzlagerna och Landzbyg-
 den / och låte sigh bruka för the Fremmandes Dränger :
Så Lå wele wis at ingen Borgare eller nogon annan skal för-
 drifte sigh at wedertaga i så måtto nogon Främmandes pen-
 ningar eller andra Wahrur / thet med i nogon måtto hem-
 ligen eller oppenbartligen at köpslage : Blifwer nogon thet
 medh beslagen/han skal hæfwe förwerk at Godziet eller pen-
 ningerne/ om the icke vthgifsne äre/ Tree deelar vnder oss och
 Cronan/ och fierde deelen vnder then Staden han är sittin
 vthi / Och sedan ättetije Marc til trestiptes/ Konunge/
 Målsägande och Stadhen/ förste/ annan och tridie gån-
 gen/ Kommer han flere resor igen / blifue förwißt Landet.

Thetta som förb. står/hæffue wis nu således ordinat
 och stadgat/ och wele och biudhe alffuarligen/sårdeles Me-
 nige Borgerstapet/så och alle Främmande som sin handel
 och wandel driffua här inriktis/sampt alle andre aff hwadh
 stånd eller wårde the wara kunne/ at the sigh rättte vthi sin
 Handel och Köpenstap/ effter thenne wår gjorde Ordning
 och

och Stadga/och henne i ingen mätto öffuerträdha / wedh
förbemälte straff och wår Konungzlige alffuarlige hemnd
tilgörandes. I lijka mätto biudhe wij / och befale
wåre Landzhöfdingar/Ståthållare/Sougdtar/Sullend-
rer och Befalningzmån/sampt andre Officerer som Inspe-
aion ther öffuer kan wara eller bliffua tilbetroodd / at the
haffue här medh ett noga inseende/icke tilstådiandes något
at see här emoot i någon mätto/Wthan öffuer thenne wår
Ördning och stadga hälle stteligen hand / och alt hwadh
här vthi stadgat är/med alffuar exsequera, så får hwarion
och enom är wår gunst / och han icke sielff wil swara til so-
len. Och skal thenne wår Stadga först angå och haffua
sin fulla krafft på nåstkommandes Philippi Iacobi, och sedhan
alt framgeent. I medler tijdh måge the aff Siöstäderna
som någre gåld hafua i Bårgslagerne viständes/lesucera
wåre Ståthållare och Befalningzmån en wiss Designation
på sine vtheständes Gåld/ hwilke och skole them til sin be-
talning befordelige och behielpelige wara/ Och på thet the
theste bättre tijdh haffua måge at komma til sin betalning/tå
wele wij them efterlåta för Bårgzmännernes fattigdom
skuld/tijdh at kråffia Gålden vp/ alt in til then 1. Augusti
nåstkommandes/dogh så at the widh Bårgslagerne icke köp-
flage eller eliest göra emot thenne wår Ördning och stadga/
wijdhare ån wij them här medh gunsteligen tillåtit haffue.
Til yttermera wisso/at wij thetta således ordinerat haffue /
och wele obrokligen hållas skole/haffue wij thetta med wår
egen hand vnderkriffuit / och witterlighen låtit hån-
gia wårt Konungzlige Secret här nedan före.

Actum Örebro then 10. Februarij/

Åhr 1614.

